

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
២០១៤

**អេពីដេមីសាស្ត្រនៃជំងឺគ្រុនពោះចៀន
នៅកម្ពុជា**

Epidemiology of Typhoid Fever in Cambodia

ហេង គឹមអ៊ិន

**និក្ខេបបទបណ្ឌិតវិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល
ឯកទេស វិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល**

**សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ បណ្ឌិត វេជ្ជ.ហោ សុខឃី
សាស្ត្រាចារ្យណែនាំទេ បណ្ឌិតសភាចារ្យ សំ សោភាន់**

ភ្នំពេញ ២០១៥

មាតិកា

	ទំព័រ
មាតិកា	i
បញ្ជីឈ្មោះតារាងនិងរូប	iv
ឧទ្ទិសស្នាដៃ	vi
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	vii
អំណះអំណាង	ix
អក្សរក្របខ័ណ្ឌ (ប្រើក្នុងនិក្ខេបបទនេះ)	x
មូលនិយមសង្ខេប	xi
Abstract	xii
សង្ខេបនិក្ខេបបទ	xiii
Summary	xvi
អារម្ភកថា	xix

សេចក្តីផ្តើម

១-លំនាំបញ្ហានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	១
២-ចំណោទបញ្ហានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៣
៣-គោលបំណងនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៣
៤-ដែនកំណត់និងវិសាលភាពនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៤
៥-វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ.....	៤
៦-សារប្រយោជន៍នៃការស្រាវជ្រាវ.....	៥
៧-ចន្លោះសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៦

ជំពូកទី១

ទ្រឹស្តីនានាស្តីពីជំងឺគ្រុនពោះវៀន

១.១-និយមន័យនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀន.....	៧
១.២-ប្រវត្តិនៃការកកើតជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៨
១.៣-រោគសញ្ញាគ្លីនិកនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀន	១០
១.៣.១-រយៈពេលនៃការសំងំនៃជំងឺ	១០
១.៣.២-រោគសញ្ញាគ្លីនិក.....	១០
១.៤-អតិថេយ្យសាស្ត្រនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀន.....	១២
១.៤.១-ជម្រកមេរោគ	១២
១.៤.២-សម្ព័ន្ធនៃជំងឺ	១២
១.៤.៣-ការចម្លងជំងឺ	១៣

១.៤.៤-ការលេចឡើងនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀន.....	១៣
១.៥-រោគវិនិច្ឆ័យនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀន.....	១៥
១.៥.១-ផ្នែកលើរោគគ្លីនិកពិនិត្យគ្លីនិក.....	១៥
១.៥.២-ការពិនិត្យអមគ្លីនិក.....	១៧
១.៦-ការព្យាបាលជំងឺគ្រុនពោះវៀន.....	២០
១.៦.១-ការគ្រប់គ្រងទូទៅ.....	២០
១.៦.២-ការព្យាបាលឱសថប្រឆាំងនឹងពពួកមីក្រូប.....	២១
១.៦.៣-ការគ្រប់គ្រងផលវិបាក.....	២៤
១.៧-ការវិវឌ្ឍនៃការព្យាបាលនិងភាពស្មុំជាមួយឱសថច្រើនមុខ.....	២៥
១.៨-ផលវិបាកនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀន.....	២៧
១.៨.១-ការប៉ះពាល់លើពោះវៀន.....	២៧
១.៨.២-ការលេចចេញលើថ្លើមនិងប្រមាត់.....	២៨
១.៨.៣-ការលេចចេញលើបេះដូងនិងសួត.....	២៨
១.៨.៤-ការលេចចេញលើប្រព័ន្ធប្រសាទនិងចិត្តរោគ.....	២៨
១.៨.៥-ការលេចចេញលើគ្រាប់ឈាម.....	២៩
១.៨.៦-ការលេចចេញលើប្រដាប់បន្តពូជនិងប្រដាប់បញ្ចេញទឹកមុត.....	២៩
១.៨.៧-ការលេចចេញលើសាច់ដុំនិងគ្រោងឆ្អឹង.....	២៩
១.៨.៨-ការលេចចេញលើប្រព័ន្ធប្រសាទកណ្តាល.....	២៩
១.៩-វិធានការការពារជំងឺ.....	២៩
១.៩.១-សុវត្ថិភាពទឹក.....	៣១
១.៩.២-សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ.....	៣១
១.៩.៣-អនាម័យ.....	៣២
១.៩.៤-ការអប់រំសុខភាព.....	៣២
១.៩.៥-ការផ្តល់វ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺ.....	៣២
១.១០-ស្ថានភាពជំងឺគ្រុនពោះវៀននៅលើពិភពលោក.....	៣៣

ជំពូកទី២

ជំងឺគ្រុនពោះវៀននៅកម្ពុជា

២.១-ការជ្រើសរើសសំណាកទៅតាមទីតាំងនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣៨
២.២-ការបែងចែកតាមក្រុមអាយុនៃការកើតជំងឺគិតជាភាគរយ.....	៤០
២.៣-ការបែងចែកតាមភេទនិងភាគរយ.....	៤១
២.៤-និន្នាការកណ្តាលនៃអាយុនៃការកើតជំងឺ.....	៤៣
២.៥-ការប្រែប្រួលអាយុនៃការកើតជំងឺ.....	៤៤
២.៦-ការបែងចែកជំងឺទៅតាមក្រុមអាយុភេទនិងគិតជាភាគរយ.....	៤៥

២.៧-តំបន់នៃការកើតជំងឺនិងភាគរយនៃការកើតជំងឺ	៤៦
២.៨-ខែនៃការកើតជំងឺនៃឆ្នាំនីមួយៗ	៤៧
២.៩-ការប្រៀបធៀបពីឆ្នាំមួយទៅឆ្នាំមួយទៀតនៃការកើតជំងឺ	៤៩
២.១០-ប្រភពនៃការចម្លងជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៥០
២.១១-ការផ្តល់វ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៥១
២.១២-លក្ខណៈនៃជំងឺនីមួយៗ	៥២
២.១៣-ជំងឺរួមផ្សំ	៥៣
២.១៤-ផលវិបាកជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៥៤
២.១៥-ប្រវត្តិនៃការព្យាបាលមុនចូលសម្រាក	៥៥
២.១៦-ចំនួនករណីអ្នកឈឺនៅក្នុងចំណោមប្រជាជន ១០០ ០០០នាក់	៥៦

ជំពូកទី៣

ការពិភាក្សាពីជំងឺគ្រុនពោះវៀននៅកម្ពុជា

៣.១-វិសាលភាពនៃការកើតជំងឺ	៥៨
៣.១.១-ក្រុមអាយុនិងភេទនៃការកើតជំងឺ	៥៨
៣.១.២-ប្រភពរបាយនិងជំងឺរួមផ្សំ	៥៩
៣.១.៣-ការទទួលបានវ៉ាក់សាំង ការព្យាបាលនិងវិបាករបស់ជំងឺ	៦១
៣.២-កាលានុវត្តនភាពនៃការកាត់បន្ថយជំងឺ	៦២
៣.២.១-លក្ខណៈជំងឺនីមួយៗនិងអាំងស៊ីដង់ក្នុងចំណោមប្រជាជន ១០០ ០០០នាក់	៦២
៣.២.២-ចំនួនករណីនៃការកើតជំងឺក្នុងកំលុងស្រាវជ្រាវ	៦២
៣.៣-ដំណោះស្រាយចំពោះជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៦៣
៣.៣.១-ពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាតិ និងគ្រប់គ្រងចរាណីទំនិញ	៦៣
៣.៣.២-ការផ្សព្វផ្សាយនិងការផ្តល់វ៉ាក់សាំង	៦៣
សន្និដ្ឋាន	៦៥

គន្ថនិទ្ទេស

ឧបសម្ព័ន្ធ

មញ្ជីឈ្មោះតារាងនិងរូប

តារាង

តារាងទី១ ៖ ការវិវត្តនៃរោគសញ្ញាគ្លីនិចនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀន	១៦
តារាងទី២ ៖ ចំណាត់ថ្នាក់ភាពធ្ងន់ធ្ងរប្រសិនបើជំងឺគ្រុនពោះវៀន	១៦
តារាងទី៣ ៖ ការព្យាបាលជំងឺគ្រុនពោះវៀនធ្ងន់ធ្ងរ	២៥
តារាងទី៤ ៖ ការផ្តល់វ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៣២
តារាងទី៥ ៖ ការជ្រើសរើសសំណាកទៅតាមទីតាំងនៃការស្រាវជ្រាវ	៣៨
តារាងទី៦ ៖ ការបែងចែកក្រុមអាយុនៃការកើតជំងឺនិងភាគរយនៃការកើតជំងឺ	៤០
តារាងទី៧ ៖ ការណ៍ជំងឺបែងចែកតាមភេទនិងភាគរយ	៤១
តារាងទី៨ ៖ រង្វាស់និន្នាការកណ្តាលនៃអាយុអ្នកជំងឺ	៤៣
តារាងទី៩ ៖ ការប្រែប្រួលអាយុនៃការកើតជំងឺ	៤៤
តារាងទី១០ ៖ ក្រុមអាយុ-ភេទនិងភាគរយនៃក្រុមអាយុ-ភេទនៃការកើតជំងឺ	៤៥
តារាងទី១១ ៖ ការបែងចែកនៃការកើតជំងឺទៅតាមតំបន់	៤៦
តារាងទី១២ ៖ ខែនិងឆ្នាំ ដែលអ្នកជំងឺបានចូលសម្រាកពេទ្យ	៤៧
តារាងទី១៣ ៖ ការបែងចែកករណីជំងឺក្នុងឆ្នាំនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ	៤៩
តារាងទី១៤ ៖ ប្រភពប៉ះពាល់និងការចម្លងជំងឺមុនចូលសម្រាក	៥០
តារាងទី១៥ ៖ ប្រវត្តិនៃករណីបានទទួលវ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺមុនចូលសម្រាក	៥១
តារាងទី១៦ ៖ ការបែងចែកលក្ខណៈនៃជំងឺ	៥២
តារាងទី១៧ ៖ ជំងឺរួមផ្សំ	៥៣
តារាងទី១៨ ៖ ប្រភេទជំងឺរួមផ្សំ	៥៣
តារាងទី១៩ ៖ ករណីនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀនមានផលវិបាក	៥៤
តារាងទី២០ ៖ ប្រភេទនៃផលវិបាកដោយសារជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៥៥
តារាងទី២១ ៖ ការបែងចែកបានទទួលនិងមិនបានទទួលព្យាបាលមុនចូលសម្រាក	៥៥

រូប

រូបទី១ ៖ ចំនួនសំណាកទៅតាមទីតាំងនៃការស្រាវជ្រាវ	៣៨
រូបទី២ ៖ ភាគរយនៃសំណាកទៅតាមទីតាំងនៃការស្រាវជ្រាវ	៣៩
រូបទី៣ ៖ ភាគរយនៃការកើតជំងឺទៅតាមក្រុមអាយុ	៤០
រូបទី៤ ៖ ចំនួនការណ៍ជំងឺបែងចែកតាមភេទ	៤២
រូបទី៥ ៖ ភាគរយជំងឺបែងចែកតាមភេទ	៤២
រូបទី៦ ៖ រង្វាស់និន្នាការកណ្តាលនៃអាយុអ្នកជំងឺ	៤៣
រូបទី៧ ៖ មធ្យមភាគ តម្លៃកណ្តាល ម៉ូតនៃអាយុប្រឈមនឹងជំងឺ	៤៣
រូបទី៨ ៖ ការប្រែប្រួលអាយុនៃការកើតជំងឺ	

រូបទី៩ ៖ ភាគរយនៃភេទទៅតាមក្រុមអាយុនៃការកើតជំងឺ	៤៥
រូបទី១០ ៖ ភាគរយនៃការកើតជំងឺទៅតាមតំបន់	៤៦
រូបទី១១ ៖ ការបែងចែកតាមខែនៃឆ្នាំដែលបានចូលសម្រាកក្នុងមន្ទីរពេទ្យ	៤៧
រូបទី១២ ៖ របាយនៃការកើតជំងឺតាមខែនីមួយៗ	៤៨
រូបទី១៣ ៖ ការបែងចែកករណីជំងឺទៅតាមឆ្នាំនីមួយៗនៃការសិក្សា	៤៩
រូបទី១៤ ៖ ការវិវត្តនៃជំងឺគ្រុនពោះវៀនក្នុងកំឡុងនៃការសិក្សា	៥០
រូបទី១៥ ៖ ភាគរយនៃការបែងចែកព័ត៌មានស្តីពីប្រភពចម្លងជំងឺ	៥១
រូបទី១៦ ៖ ភាគរយនៃករណីបានទទួលនិងមិនបានទទួលវ៉ាក់សាំង	៥១
រូបទី១៧ ៖ ភាគរយនៃការបែងចែកលក្ខណៈនៃជំងឺនីមួយៗ	៥២
រូបទី១៨ ៖ ភាគរយនៃការបែងចែកជំងឺគ្រុនពោះវៀនមានជំងឺនិងមិនមានជំងឺប្រភេទជំងឺរួមផ្សំ ជាមួយជំងឺគ្រុនពោះវៀន	៥៣
រូបទី១៩ ៖ ភាគរយនៃករណីជំងឺគ្រុនពោះវៀនមានផលវិបាក	៥៥
រូបទី២០ ៖ ភាគរយនៃការបែងចែកបានទទួលនិងមិនបានទទួលព្យាបាលមុនចូលសម្រាក	៥៦
រូបទី២១ ៖ ករណីជំងឺគ្រុនពោះវៀននៅក្នុងចំណោមប្រជាជន ១០០ ០០០នាក់	៥៦